

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

79. Vtrique obiectiones pro solutionibus, & errorem ab Augustino proscripsum pro doctrina Catholica capientes, sententiam suam excogitarunt, & fundarunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

NOTA LXXVIII.

Augustinum tanquam turbatum auctorem accusant.

Nec satis erat Massiliensibus Augustinum rejecisse, nisi etiam reprehenderent, & veluti qui fidelium conscientias nimia doctrina insolentia ac duritie perturbaret, acriter carperent. Testatur hoc Hilar. ad August. Ad summam fatigatus omnibus nobis, ad id prosecutio eorum, vel potius querela convertitur, ut dicant: Quid opus sui huiusmodi disputationis incerto, tot minus intelligentium corda turbari?

Et quidem, quod satis moderatè Massilienses, non paulò immo delictus Recentiores nostri hanc turbationis invidiam & inscitia notam Augustino impingunt. Quid enim si velint illa Molinè verba prudens quisq; facile videt: Hæc sententia (Aug.) nullum sane eo tempore, nonnullos ex fidelibus turbavit, tum ob sui eo tempore novitatem, tum quod non addiderit August. prædestinationem fuisse non sine præscientia usus liberi arbitrij. Iterum: Suspicio August. non advertisse, quantum ad auferendam duritiem illam conciliaret additio illa, de præscientia. Vbi addit, Aug. quasi sub caligine constitutum, arbitrium esse id quod non erat. Itaq; subiungit: se non mirari opinionem illam eo pacto intellectam, à multis nimis duram indignamq; divinâ bonitate & clementiâ indicari. Et inferius tradit, quod quia Aug. non adverterat, prædestinationem esse secundum merita qualitatemq; usus liberi arbitrij, doctrina eius plurimos ex fidelibus mirum in modum turbavit, ne dicam, inquit, illius occasione salutem eorum fuisse periculatam, Et de victoria S. Aug. contra Pelagianos & Semi-Pelag. loquens: Hæc discio an explicata penitus, & abundè reddita ratio integra conciliandi libertatem arbitrij cum illis tribus, & hæreticis aditu, quo facilius ad pacem unitatemq; Ecclesie redirent, sit patefactus; & concertationes quæ ante mille annos inter viros Catholicos oborta sunt, quantum par est, sint compositæ. Et totum profundens spiritum suum de Augustini doctrina, & sua, quam de gratia & prædest. tradiderunt: Quæ (principia) si data explanat, & semper fuissent, forte neq; Pelagiania hæresis fuisset exorta, neque Lutherani tam impudenter arbitrij nostri libertatem fuissent ausi negare, obviarentes cum divina gratia, præscientia, & prædestinatione coherere non posse; neque ex August. opinione, concertationibusq; cum Pelagianis, tot fideles fuissent turbati, ad Pelagianismum descissent, faciliq; reliqua illa Pelagianorum in Gallia, quarum in Epist. Prosp. & Hilar. sit mentio, fuissent extincta, ut patet ex ijs in quibus homines illos cum Catholicis convenisse, & ab eis dissensisse, ceterè Epistole testantur: concertationes deniq; inter Catholicos facile fuissent compositæ. Sed eiusmodi illa principia Molinæ sint, quæ olim explicata fuisse desiderat, & quàm feliciter ex ijs extincta fuissent Pelagianorum reliquia: quàm deniq; gloriosè pro Catholica Ecclesia concertationes inter Catholicos ex ijs componi potuissent, ex fundamentis quibus ista principia inebunt, ut jam jam sequenti nota ostensuri sumus, manifestius elucefceret.

Mol. q. 23. a. 4. c. 1. lib. 1. memb. 6. Ibid. Ibid. memb. 4. 1. memb. 1. 1. memb. 1.

A lapsi sunt. Massilienses quippe in errorem inde corruerunt, vel jã errantes confirmati sunt, quòd cum oscitanter securèq; S. Aug. scripta legerent, partim obsecutiones errantium, assertiones docentis esse crederent; partim hæreses ab August. ipso revocatas & refutatas pro Catholica doctrina imprudenter acciperent.

Nam ex prima illa causa factum est, ut cum verba S. Doctoris contra Porphyrium scripta nõ intelligerent, Evangelij predicationem secundum præscientiâ Dei, qua quando & ubi prænosceretur esse credenda, dispensari crederent. Et hoc, inquit Hilar. non solum aliorum Catholicorum testimonijs, sed etiã sanctitatis tuæ disputatione anti juvare se probare testantur: ubi tamen eandem gratiam non minore veritatis perspicuitate docueris: ut est illud, quod dixit tua sanctitas in quest. contra Porphyr. de tempore Christiana Relig. Tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos prædicari doctrinam suã, quando sciebat, & ubi sciebat esse, qui in eum fuerant credituri. Similiter Aug. disputationem de parvulis in libris de lib. arbit. non non penetrantes, de panis eorum Augustinum dubitare maluisse consuevit. Itaque utrumque locum Augustinus, & genuinam ejus sententiam explicare, compulsus est.

Hilar. in Ep. ad Aug. Ibid. Lib. de dono persever. c. 9. & 12.

B Ex secunda causa contigit, ut Presbyteri illi Genueses, cum apud Aug. illa legisent verba in lib. de dono persever. Sed auunt, ut scribitis, neminem posse correptionis stimulis excitari, si dicatur in conventu Ecclesie audientibus multis: Ita se habet de prædestinatione definita sententia voluntatis Dei &c. putaverint Aug. ex persona sua sic locutum esse, atq; eo modo prædestinationem & gratiam defendendo prodidisse. Prosper disertus hujus hallucinationis testis est: Stupeo sanctitatem vestram obiectionem calumniantium à persona defensoris gratia non potuisse discernere. Et verba obreptantium ei ipsi, qui obreptionibus suis respondet aptasse.

Prosper. ad August. lib. 10. Genues.

Ex tertia causa Semi-Pelagianum errorem, quem ipse S. August. ante Episcopatum tenuit, & multis libris postea exaratis refutavit, pro ipsissimo Catholice doctrina dogmate amplexi sunt. Testatur hoc Hilar. in Epist. ubi S. August. verba illum errorem undique spirantia producit, quæ se acceptare & probare testantur, tanquam convenientia Evangelica veritati. Sed antidotum illis Aug. proferens, & Massiliensium lapsum notans: Videtis certè, quid tunc de fide atq; operibus sentiebam, nempe similiter errabam, ut ante dixerat, quamvis de commendanda Dei gratia laborarem: in qua sententia istos fratres nostros esse nunc video: quia non sicut legere libros meos, ita etiam in eis curaverunt proficere mecum.

Hilar. in Ep. ad August. Aug. lib. de presert. ss. cap. 4.

C Tria illa hallucinationum capita, velut omnium fontes errorum, quibus à Massiliensibus gratia & prædestinatio contaminata fuit, integerrima, plenissimaque Recentioribus nostris velut hæreditate tradiderunt.

Nam ad primum quod attinet, Aug. scripta eis tam densa caligine tecta & involuta sunt, ut in hac ateria non auctorem legere & exponere, sed tanquam de ænigmatibus divinare videantur. Vix enim quicquam occultioris doctrine Augustiniana in scriptis eorum reliquũ esse videas; & ubi lectoris oculis eam exponere conantur, Less. in primis, Molina, Valsq. Suar. opinionibus suis præoccupatis mordicus adherentes, & Aug. sensa suis toto

ccclæ

NOTA LXXIX.

Vtriusque obiectiones pro solutionibus, & errorem ab Augustino proscriptum pro doctrina Catholica capientes, sententiam suam excogitarunt, & fundarunt.

V Num itaq; supra modum animadversione & admiratione dignum est, quòd utriusque, qui Aug. doctrinam & mirantur & carpunt, ex illa ipsa doctrina ipsidem vestigijs in præcipitura

D

caelo differentibus aptantes, sententiam ejus potius funditus eos evertere, quam explanare dixeris. Quod in plurimis gravissimis argumentis, de actibus infidelium, de actibus moralibus, de gratia primi hominis & secundi, de prædestinatione & auxiliis Angelorum, quomodo aliqui magis adjecti sint, de pura natura & alijs non paucis capitibus suo quodque loco declaravimus.

In 2. & 3. hallucinationis capite, tam evidenter atq; enormiter tenentur, ut si de industria aberrare voluissent, non potuissent studio deliberato gravius & in seculos periculosiores impingere. Quod ne temere jactasse videar, temp paulò præliis explorando declarabimus.

Duo præcipuè cardines sunt, in quibus intelligentia gratiæ & prædestinationis, ut ab Aug. tradita est, vertitur natura adjutorij primi hominis sine quo non; & adjutorij secundi hominis, quo sit opus. Vnum accommodatum est viribus integerrimis & liberis; alterum fractis & sub libidine captivis & servis. Ex quo necesse est inter illa duo adjutoria, proportionem quandam tantum discriminis esse, quantum inter sanitatem & egritudinem, inò quantum inter vitam & mortem. Illud enim viventi aptatum voluntati, robore ipsius incitatur & retinetur, torquetur & retorquetur quo voluerit: hoc verò mortuam ad vitam revocat, atq; ei tribuit vivere, sapere, velle operari. Qui hic lapsus fuerit alterum pro altero accipiendo, tantum necesse est erret, quantum in rebus istis errari potest: nec aliud Aug. scripta de gratia & prædestinatione esse iudicabit, quam consulum quoddam locutionum improprissimum chaos, errorumq; labyrinthum, ex quo exire nequeas, nisi quemadmodum in densissima silva viam, obviamq; cædendo & prosternendo, aperueris. Discrimen istud latissimè, & nisi fallor, perspicuè declaravimus; quod verissimum esse & unicam aperiendam doctrinam S. Aug. clavem, admirabilis rerum omnium connectio, & à capite ad calcem usq; summa verborum sententiarumq; consonantia altissimè clamat. In utroque cardine seu utriusq; status adjutorio infelicissimè recentiores lapsi sunt. Cum enim propter insolitas Philosophiæ suæ opiniones ab Aug. valde discrepantes, cernere non possent, quid sibi Aug. in isto discrimine tandem aliquando vellet, sententiam præcipiantes, partim objectiones adversariorum pro responsionibus Aug. partim errorem hæreticorum pro doctrina S. Doctoris arripuerint. Ex quo factum est, ut in istis totius machinæ cardinibus hallucinantes, adjutorium stantis hominis pro adjutorio lapsi, & vice versâ, hoc est, auxilium sanitatis pro remedio egritudinis, & e contrario; atq; cum videlicet polum pro antarctico & antarcticam pro arctico acceperint, & super illâ basi universam doctrinam suam molem de gratia & prædestinatione collocaverint, singula ad oculum demonstrabimus.

Fide Suar.
l. 10. de grat.
c. 9. n. 6.

Et quidem Franc. Suarez, cum non satis penetraret discrimen, quod inter gratiam primi hominis & secundi intercedit, locum Aug. arripuit, ex quo evidenter ostendi putat, primo homini quoq; per efficaciæ gratiæ donum, sive per adjutorium, quo sit opus, perseverantiâ donari debuisse; quod ipse ex professo asserit, & ex August. etiam probari putat. Aug. enim de Adamo innocente loquens, his verbis usus est: *Non habuit perseverantiam*

am, & si non habuit, non utiq; accepit. Ad quæ verba Aug. lib. de Suarez. *Supponit, inquit, non potuisse illum habere nisi accepit, à Deo videlicet, hoc est, nisi per efficacem gratiam ei à Deo donaretur.* Ex quo concludit perseverantiâ Angelorum in illo etiam statu fuisse, *speciali donum gratiæ, imò etiam Christi, quod videlicet Adamus & Angeli non sibi ipsis libero arbitrio parerent, sed à Deo per specialē gratiam videlicet efficacem accipere debuissent; pro ut ipse ibidem ex professo probat.* Eundem locum Aug. eodem modo accepit Gabriel Vasq. *Idem esse, inquit, apud August. non habere, & non accipere à Deo, patet ex cap. 10. illius lib. Navæ de eodem primo bono, inquit: Non ergo habuit in illo bono perseverantiâ; etsi non habuit, non utique accepit.* Ita illi, sed non advertunt, illa verba non esse Aug. tradentis doctrinam suam, sed adversarij cuiuspiam Pelagiani oppositoris objectionem, qua evertere S. Præfatis sententiâ conabatur, asserentis perseverantiâ hominibus lapsis justè negari, quia in massa perditionis per peccatum Adæ constituti sunt; idèq; per specialis gratiæ donum eis esse largiendam; & consequenter homines id à se habere non posse sed à Deo donante esse accipienti. Obijcebat enim adversarius: Adâ non habuit perseverantiâ, quia non perseveravit; ergo eâ non accepit à Deo & tamen Adam nondum in massa perditionis peccaverat, ut ei meritò negaretur: ergo fallum est, quod propter dânationis massâ hominibus à Deo negetur: ergo ulterius fallum est, quod perseverantiâ per specialis gratiæ donum à Deo accipi debeat, sed perseverare & non perseverare est in hominis potestate ita ut ipse sibi possit hoc volendo negare vel volendo dare. Hæc obiectio jugulum petebat omnium, quæ Aug. in præcedentibus capit. tradiderat, quod & fides, & opera, & perseverantiâ non solum veluti donum gratuitum à Deo accipiendum esset, sed etiam propter dânationis massam justè negaretur.

Iam verò esse illa verba non asserentem, sed objectionem ex eo manifestissimè patet, quia immediate disertis verbis præcesserat: *hinc exortur alia quæstio &c.* Et cū ei nonnihil lucis proponendo addidisset, iterum repetit: *Sed illud magis querendum est, operosiusq; tractandum, quid respondeamus eis qui dicunt &c.* Et mox proponit eodem filo orationis ea verba, quæ duos illos Scholasticos deceperunt, ipsiq; propositis ad solutionem accedens; *Quapropter, inquit, saluberrimè consuemur quod rectissime credimus &c.* & quæstionem istam per tria integra capita profundissimè solidissimèq; dissolvit, totis disputandi viribus incoleans doctrinam ex diametro contrariam ei, quam Recentiores isti ex objectis verbis exsculpere conantur. Nempe tradit Adamum non indignum adjutorio gratiæ, quo ei perseverantiâ donaretur, sed per liberum arbitrium potuisse perseverare si vellet, cum adjutorio alterius generis, sine quo perseverare non posset, non tamen, ut perseveraret largiente. Quam eorum hallucinationem latius discussimus, & ostendimus, cum de adjutorio primi hominis loqueremur.

Eodem modo hallucinantur consequenter Suarez, Bellarminus, Vasquez, cum celebrem illum August. locum, ex libris de Civitate Dei citant, quo *Angeli boni magis adiuti dicuntur: ut inde probent id quod ex August. sese hausisse putant, Angelos atque Adamum similiter ut lapsos ho-*

Aug. lib. de
Civ. & gra.
c. 10.

Suar. lib.

Vasq. l. p.
disp. 90. c. 2.

Lib. de Civ.
& grat. c. 10.

Lib. de Civ.
& grat. c. 10.

lib.

Lib. de grat.
primi hominis
c. 17.

Suar. loco
sup. cit.
Bellarm. de
de grat. &
lib. arb. c. 17.
Vasq. disp.
193. c. 4.

Vide libi de gratia primi hominis

ses lamine, auxilio efficaci, quo sitopus, egulle: Sed late offendimus, eos & in isto loco, toto calo ab Aug. mente aberrasse, ut qui non statuit majus auxilium, quod Angelis viatoribus datum sit, sed quod eis cum ipsa aeterna beatitudine tanquam permanentis primum tributum sit.

Sed licet isti auctores objectionem Pelagianam pro Augustiniana assertione capiendū in primo divisionis membro, lapsi sunt, ut adiutorium primum hominis sine quo non, in adiutorium Christi quo converterent: ita ex opposito idem ipsi, & alij plures eisdem doctrinae sectatores, iterum Pelagianorum objectionem atque errorem, doctrinamque exultimantes, secundum divisionis istius membrum pervertendo, in primum converterunt; ut gratiam Christi salvatoris medicinalem qua fit, ac datur actio, in gratiam innocentis hominis & Angelorum verterent, atque ita tota Christiana doctrina de adventu Christi, de causa afferenda lapsis hominibus medicinae à non advertentibus funditus evertetur. Ut enim probent gratiam, qua nunc hominibus ad credendum divinitus datur, ita esse libero arbitrio attemperatam, ut instat gratie potentialis (quam Aug. adiutorium sine quo non appellat) ea stante, in libero arbitrio, possit arbitrium incitiliter velle vel nolle; locum Aug. tanquam luculentissime sibi faventem ex libro de Spiritu & littera produent; ubi causam querens Aug. unde voluntas seu volitio oriatur, an ex libero arbitrio hec illic sciente, an

Lib. de Spir. & lit. c. 33.

aliquode: Liberum, inquit, arbitrium naturaliter tributum à creatore animae rationali illa media via est, quae vel intendit ad fidem, vel inclinatur ad infidelitatem potest. Et ideo nec ipsam voluntatem, quae creatur Deo, dici potest homo habere, quam non accipit; quando iudicium vocante Deo fugit de libero arbitrio, quod naturaliter cum crearetur accipit. Ex quibus verbis itam multiliter voluitatem, quam cum gratia sua congrua vel sufficiente copulant, sub adiutorio gratiae remanere cōcedunt: ut videlicet gratia praeventiva, dei lolummodo voluntati possit, si velit. Hic vero si tantillum vglissent, ad vertissent profecto, haec esse verba doctrinae Pelagianae postea Semi-Pelagianae, quam ipse ante Episcopatum tenuit. Nam ista verba sibi ipse Aug. ventilanda proponit, et audita repugnantum Pelagianorum sententia, veritas tandem evidentius traderebitur. Quod late & à fundamentis alibi tradidimus; hic quia res perspicua est & certa, dilob tantum animadvertere sufficiat. Primum, quod eum Aug. haec ipsa, quibus se recentiores bene munitos putant, verba discutienda proponeret, hanc loquendi formam utebatur: Primum igitur illud dicimus, ut videamus, VTRUM HUIUS SATISFIACIAT QUESTIONI, quod Liberum arbitrium naturaliter attributum à creatore &c. & subiungit omnia ipsissima eadem verba, quae recentiores velut Aug. doctrinam arripuerunt. Secundum, eam verba ista prolixè ventilasset ne quis per esentiam sibi ab Aug. solutionem doctrinamque Catholicam Episcopali ter datam esse crederet, tandem finita disputa-

Vide late lib. 3. de gratia

lib. 1. de gratia

lib. 2. de gratia

lib. 3. de gratia

lib. 4. de gratia

lib. 5. de gratia

lib. 6. de gratia

lib. 7. de gratia

lib. 8. de gratia

lib. 9. de gratia

lib. 10. de gratia

lib. 11. de gratia

lib. 12. de gratia

lib. 13. de gratia

lib. 14. de gratia

lib. 15. de gratia

tionem ad solutionem accedens: Haec, inquit, disputatio, si quaestioni illi solvenda sufficit, sufficiat. Si autem responderetur, cavendum esse &c. attendas & videat, non ideo tantum istam voluntatem divino muneri tribuendam, quia ex libero arbitrio est, quod nobis naturaliter concretion est. Vbi eadem verba repetit, quae à Pelagianis objecta, & à recentioribus tanquam Aug. arrepta fuerant. Si Aug. de lectorum suorum sana sollicitudine intelligentia ex professo praecavere studuisset, ne quis verba illa objecta tanquam sua arripere, & Pelagianam doctrinam eorum cortice propinatam imbiberet, non potuisset manifestius objectionem à solutione, disputacionem ab assertione, falsam doctrinam ventilatione discussam à subjuneta refutatione discernere. Quid enim est istud, videamus utrum satisfaciatur, quam non dari solutionem sed proponi quaestionem? Quid rursus istud, si haec disputatio quaestioni solvenda sufficit, sufficiat, quam disputacionem non assertionem fuisse traditam? Quid denique istud: Si autem responderetur cavendum &c. attendas & videat, non ideo tantum istam voluntatem divino muneri tribuendam &c. quod à m propter illam causam, disputacionem istam solvenda quaestioni non sufficere, sed aliam esse querendam? quam etiam statim sequentibus verbis accurate tradit.

Tertia quaedam totius sententiae recentioris istius basis est, quam adversus omnes adversarios velut inexpugnabilem clypeum objicere solent; Locus ille videlicet Apostolicus: Qui vult omnes homines salvos fieri &c. Nam ex isto adversus commonem Aug. expositionem explicato, quod Deus omnes omnino homines nemine excepto velle salvos fieri, si & ipsi velint, desiderium istud sicut omnium tribuunt Deo, & ex illo desiderio, gratiam sufficientem universis hominibus imperiti volunt, eamque salutem, eam qua possunt credere, operari, potesteverat, si velint: sicut ille locus sic expositus, universam pene isperam doctrinam volentem semine continere videtur. Hanc igitur expositionem ut Aug. ex omnibus illis tribus paribus consentire demonstrant, omnes aut pars omnes istius sententiae recentiores unanimes sibi praeulantes putant, tandem Aug. qualitatibus, aliis locis tam doras expositiones istius loci deceret, in istam sententiam & explicationem concessibile. Dicit enim in libro de Spiritu & littera, angulavit & Pauli auctorem hinc videri hanc velle salvos fieri, &c. in agnitionem veritatis venire: non sic tamen ut in actu liberum arbitrium, quo velint vel male utentes ipsi sine iudicio hant. Quod nihil aliud est aliud, quam quod ipsi dicunt: Deus vult omnes homines salvos fieri, quantum in se est, sed, si & ipsi libro suo arbitrio velint. Itaque tandem Aug. hanc expositionem secutum esse, Suarez gloriat, tantumque De eorum tanquam sibi ista expositione tandem faventem, diligenter notant, Lessius, Molina, à Lapide, Bellarminus.

Sed his aberrasse non contenti, tertio loco insausillo sibi esse etiam istum locum sibi insubstitutum rapuerunt. Nam & iste in eodem loco ventilandus proponitur, non resolutur; doctrinamque

Lib. de Spir. & lit. c. 33.

lib. 1. de gratia

lib. 2. de gratia

lib. 3. de gratia

lib. 4. de gratia

lib. 5. de gratia

lib. 6. de gratia

lib. 7. de gratia

lib. 8. de gratia

lib. 9. de gratia

lib. 10. de gratia

lib. 11. de gratia

lib. 12. de gratia

lib. 13. de gratia

lib. 14. de gratia

lib. 15. de gratia

Strinamque puram putam Pelagianam continet, quam Augustinus & in eodem loco, & alijs pluribus, refutavit. Quod qui pluribus ostentum sibi velit, legat ea quæ ex professo de hac re scripsimus, cum de Semi-Pelagiana hæresi & de modo operandi gratiæ tractaremus. Hic tantum animadvertat Lector, locum totum in eadem quam paulo ante diximus, ventilatione non asseri sed in favorem adversarij disputari, ut in sequenti capite, vera totius difficultatis solutione allata resolvetur.

Ut vero omnibus modis ostenderent isti recentiores, quanto per se sibi sententia Massiliensium à Pelagianis derivata rationi consentanea videatur, tertio lapsi etiam quartum addiderunt, in re perinde capitali, à qua tota gratiæ medicinalis natura dependet. Nam ut persuaderent, veram Christi gratiam non alium habere operandi modum, quam ipsi gratiæ suæ sufficienti & congruæ tribuunt, ut Deus videlicet voluntatem eâ gratiâ præparatam expectare dicatur, & ab ejus tandem nutu pendeat indifferente velle vel nolle, locum ex quæst. 2. lib. 1. ad Simplic. sibi summo opere, nec immerito, favere judicarunt. Sic enim ibid. Aug. ait: *Aliter Deus præstat, ut velimus, aliter præstat, quod voluerimus. Ut velimus enim & suum esse voluit & nostrum, suum vocando, nostrum sequendo. Quod autem voluerimus solum præstat, id est, posse bene agere, & se per beatè vivere. Ex quo conficiunt, gratiam esse talem, quæ mentem quidem excitet, consensus tamen nostræ libertati committatur, prout ipsi hoc intelligere solent. Sed etiam iste locus ab Aug. pro tuendo quoquo modo errore, quo ante Episcopatum laborabat, disputando profertur, & in eodem loco refutatur. Constat enim Semi-Pelagianum errorem, quo nondum Episcopus factus putabat primam voluntatem credendi, non aliter esse à Deo, nisi quia præcederet præconium veritatis, live ut hic loquitur, quia vocabatur voluntatem vero sequendi nostram esse, & nostræ libertatis, ita ut non peculiari gratiâ à Deo donaretur. Quod postmodum Deo revelante peritior detestatus est. Unde in eodem loco, unde objecta verba avulsa sunt, error istis verbis implicatus refellitur. Quod qui perspicue intelligere velit, & objectionem Semi-Pelagianam loco Catholice doctrinæ arreptam esse non dubitet, legat ea quæ fusè & ex professo de isto loco alibi diximus.*

Lib. 7. de
har. si. Pel.
c. 15. & lib.
2. de grat.
Ch. 1. Sily.
c. 30. late.

Suar. 2. lib.
3. ut aug. 1.
c. 9. n. 6.
Bellarm. lib.
3. de grat. &
lib. 4. c. 11.
L. 1. de grat.
c. 1. n. 6.

Aug. lib. 1. q.
2. ad Simp.

Videl. lib. 2.
de grat. Chri.
Suar. c. 30.
1910

Et istas quidem tam enormes, & capitales hallucinantibus mentis aberrationes, quis talibus viris crederet obvenire potuisse? Quis cum acciderint, non exhorrescat, ad illud doctrinæ recentioris edificium, quod talibus fundamentis tam generalibus & per universam gratiæ Dei materiam sese diffundentibus impositum fuit? Cùm enim omnia ista principia, quæ Aug. esse opinatur, ex diametro Augustinianis adversentur, ut quod ille naturâ, hi gratiâ vocent; quod ille adiutorij quo, isti sine quo non; quod ille sine quo non, isti quo; quod ille per gratiam, hi per liberam voluntatem fieri; quod ille er-

rores, isti Catholicæ ac traditam ab Aug. doctrinam putent; quis terram cælo misceri, & universam eorum doctrinam inexplicabiliter perturbari miretur? Sed malo Christiano prudenti Lectori hanc ataxiam, in quam viri docti & boni ex rei obscuritate ac difficultate imprudenter lapsi sunt, silentio potius perpendendam & gemendam relinquere, quam verbis asperioribus exaggerare.

NOTA LXXX.

Disputationes istas arbitrantur fieri citra periculum ledende fidei.

AD postremum cùm animadvertent Massilienses sese Aug. & Ecclesiæ Catholice auctoritate ad deponendas periculosas opiniones suas posse premi, quæstiones istas esse subtiliores, ac citra Catholice fidei læsionem tanto agitari posse dixerunt. Unde Prosper Augustino: *Ac primum quæ plerique non putant, Christianam fidem hæc disputatione violari, quantum periculi sit in eorum persuasione, præstaciam.*

Ne quid perfectam similitudinem deficeret, etiam istud novis istis opinionibus libere tuendis velum præteritur. Putant enim in omnibus illis, quibus à ceteris in hoc argumento dissentiant magnam esse relictam à veteribus opinandi, disputandique libertatem, tanquam à quibus nihil adhuc definitum sit. Itaq; Lessius quodam loco, cum in ijs quæ expresse definita sunt, Catholicos Doctores convenire dixisset; *tamen, inquit, in nonnullis subtilioribus adhuc est controversia, quæ ante viginti annos non parum in Belgio, deinde in Hispania multorum conversatione viguit. Sub quibus subtilioribus capitula illa comprehendit, quibus Christi medicinale adiutorium ab adiutorio primi hominis distinguitur, ceteraque omnia, quæ tantâ virum contentione de gratiâ & prædestinatione ventilantur. Quorum pleraque per antiquitatis incuriam aut imperitiam apud recentiores oblitterata, iam olim accurate debita sunt. Et alibi schola disputationem vocat utram gratiâ prius naturâ influat in opus, quam voluntas. Et quæcumque in scholis de hoc argumento tanquam nova vel periculosa redarguuntur, mox juxta illud vulgatum Celestini Pontificis ad profundiores & dis-*

Prosper. in
Epist. ad Aug.

In Epist. de
div. lib. de
Erat. c. 11.

Lib. de grat.
c. 10. n. 7.

Vide Lessium
peiores partes occurrentium quæstionum pertinere. ibid. c. 15.
ita non necesse habebat asserere. Sub quibus profundioribus occurrentium quæstionum parti-

idem Lessium
in præfat. ad
Lector. libri
de prædest.